10/05/2023

Δώρο και Αντίδωρο. Η θεολογία του δώρου και το δώρο της θεολογίας – Το νέο βιβλίο του Μητροπολίτη Ναυπάκτου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Το νέο βιβλίο του Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεου φέρει τον τίτλο "Δώρο και Αντίδωρο. Η θεολογία του δώρου και το δώρο της θεολογίας". "Εκλαμβάνουμε τα πάντα ως δώρα του Θεού, δώρα της μεγάλης Του αγάπης, και έπειτα καταλαβαίνουμε ότι πρέπει και εμείς να προσφέρουμε τον εαυτό μας ως αντίδωρο στον Θεό και τους αδελφούς μας. Ο τίτλος του βιβλίου Δώρο και Αντίδωρο δείχνει αυτή την

αλήθεια”, αναφέρεται μεταξύ άλλων στον πρόλογο του βιβλίου.

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Πρόλογος

Ένα από τα πρώτα μαθήματα που ακούσαμε και μάθαμε από τους γονείς μας, τους πνευματικούς μας πατέρες, τους κατηχητές μας και τους δασκάλους μας είναι ότι η ζωή μας είναι δώρο του Θεού. Αυτός δημιούργησε τον κόσμο, Αυτός δημιούργησε και αναδημιούργησε τον άνθρωπο, Αυτός κατευθύνει την ζωή μας και ό,τι έχουμε είναι δώρο κατερχόμενο «άνωθεν εκ του Πατρός των φώτων».

Η θεολογία του δώρου είναι αυτή που επιλύει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στην ζωή μας. Εκλαμβάνουμε τα πάντα ως δώρα του Θεού, δώρα της μεγάλης Του αγάπης, και έπειτα καταλαβαίνουμε ότι πρέπει και εμείς να προσφέρουμε τον εαυτό μας ως αντίδωρο στον Θεό και τους αδελφούς μας. Ο τίτλος του βιβλίου Δώρο και Αντίδωρο δείχνει αυτή την αλήθεια.

Ο Απόστολος Παύλος γράφει: «Τι δε έχεις ο ουκ έλαβες; ει δε και έλαβες, τι καυχάσαι ως μη λαβών;» (Α΄ Κορ. δ΄, 7). Τα πάντα, ήτοι: η ζωή μας, τα χαρίσματα που έχουμε, η Βάπτισή μας και η μυστηριακή παρουσία μας στην Εκκλησία, που είναι το Σώμα του Χριστού, οι άγιοι που μας περιβάλλουν, η αποκάλυψη και η φανέρωσή τους, η ελπίδα της αιωνίου ζωής, η ορθόδοξη θεολογία που διακρίνεται από κάθε άλλη χριστιανική και θρησκευτική θεολογία, και πολλά άλλα είναι ευλογημένα δώρα του Θεού.

Το βιβλίο αυτό φανερώνει ένα μέρος από τα δώρα που μας χάρισε ο Θεός μέσα στο άπειρο έλεός Του. Η ευσεβής μητέρα μου ακόμη και πάνω στον πόνο της μακρόχρονης ασθένειάς της έλεγε: «Δεν είμαι άξια να Τον δοξάζω».

Αυτό μπορώ να επαναλάβω ως κληρονομιά που παρέλαβα από τους γονείς μου, τους πνευματικούς μου πατέρες, κυρίως τον άγιο Καλλίνικο Μητροπολίτη Εδέσσης, τους δασκάλους μου, τους συγχρόνους αγίους, τα πνευματικά μου παιδιά, γενικά από όλη την ζωή της Εκκλησίας που μου αποκάλυψε ο Θεός.

Η θεολογία του δώρου και το δώρο της θεολογίας είναι μια αιώνια έκφραση της ευγνωμοσύνης μου στον Τριαδικό Θεό.

Έγραφα την 2α Φεβρουαρίου 2023,
εορτή της Υπαπαντής
του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού,

στο Μητροπολιτικό Οίκημα
της Ιεράς Μητροπόλεως Ναυπάκτου
† Ο Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος

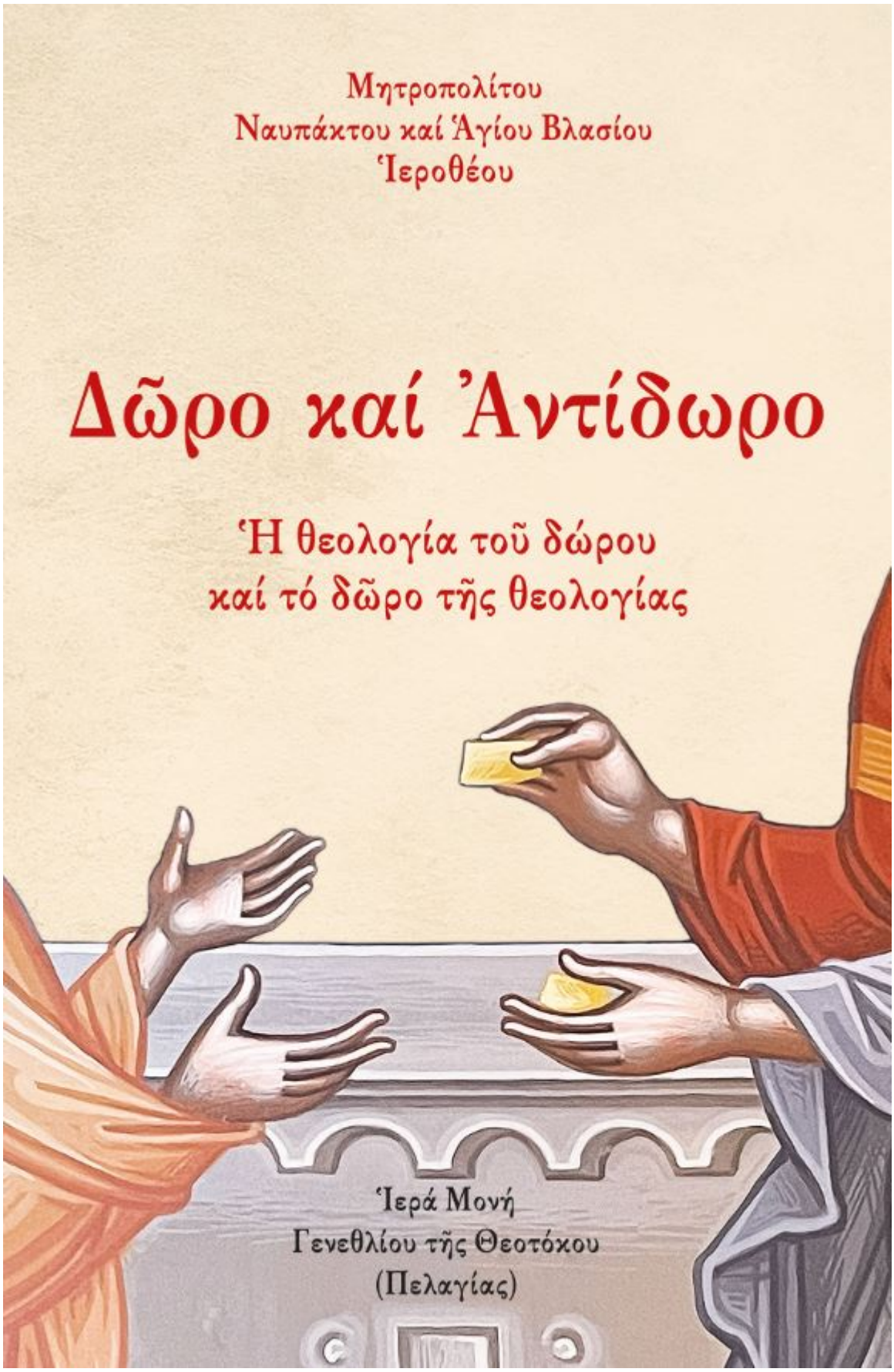

Περιεχόμενα

Πρόλογος

1. Η θεολογία του δώρου

1. Ἡ ἔννοια τοῦ δώρου
2. Ἡ κτίση, ἡ ἐνανθρώπηση καί ἡ οἰκογένεια ὡς δῶρα τοῦ Θεοῦ
3. Τό δῶρο ὡς σταυρός καί ὁ σταυρός τοῦ δώρου

2. Η θεολογική καταιγίδα στο βιβλίο του Ἰώβ

1. Εἰσαγωγικά
2. Τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου
3. Τά μηνύματα τοῦ βιβλίου
4. Οἱ τρεῖς τύποι θεολογίας
5. Μερικά σημεῖα ἀπό τό κείμενο τοῦ βιβλίου
6. Συμπεράσματα

3. Το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας στους αποστολικούς χρόνους

1. Ὁ Μυστικός Δεῖπνος κατά τούς τρεῖς πρώτους Εὐαγγελιστές
2. Ἡ σύνδεση τῆς θείας Κοινωνίας μέ ὅλη τήν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Θεολόγο

α) Πλύση τῶν ποδῶν καί ὁ Μυστικός Δεῖπνος
β) Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ κατά τόν Μυστικό Δεῖπνο
γ) Ἡ ἀρχιερατική προσευχή τοῦ Χριστοῦ
δ) Σύνδεση μεταξύ Φωτός, κοινωνίας μεταξύ τῶν Χριστιανῶν καί θείας Κοινωνίας
ε) Ἡ ἐσχατολογική θεία Εὐχαριστία

3. Ἡ θεία Ευχαριστία στήν πρώτη ἐκκλησιαστική κοινότητα τῶν Ἱεροσολύμων, κατά τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων
4. Ἡ χαρισματική Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου

α) Ἡ τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας καί οἱ προϋποθέσεις συμμετοχῆς σέ αὐτήν
β) Ὁ καθορισμός τοῦ τυπικοῦ τῶν χαρισμάτων στήν θεία Εὐχαριστία

Επίλογος

4. Η χριστιανική άσκηση στην καθημερινή ζωή

1. Οἱ Μακκαβαῖοι παῖδες

2. «Ὁμολογουμένως αὐτοκράτωρ ἐστί τῶν παθῶν ὁ εὐσεβής λογισμός»
3. Ἡ διαχείριση τῶν λογισμῶν κατά τόν π. Παΐσιο
4. Συζήτηση μετά τήν Ὁμιλία

α) Ἡ πνευματική ἐγρήγορση
β) Ἡ εὕρεση καταλλήλων πνευματικῶν πατέρων
γ) Ἡ νοερά προσευχή
δ) Ἡ διδασκαλία τοῦ Γέροντος Σωφρονίου γιά τήν προσευχή καί τήν ἀντεστραμμένη πυραμίδα
ε) Ὁ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης γιά τούς λογισμούς καί τήν νοερά προσευχή

5. «Καί ο άγιος ἁγιασθήτω ἔτι»

1. Ὁ ἅγιος
2. «Ἁγιασθήτω ἔτι»
3. Φανερώσεις τῆς ἁγιότητος
4. Σύγχρονοι ἅγιοι

6. Η πνευματική υπέρβαση των συγχρόνων προβλημάτων

1. Οἱ ὅροι ὑπέρβαση, ὑπερβατισμός και ὑπερβατολογική ἀρχή
2. Τρία ἐπίκαιρα ζητήματα πού ἐπηρεάζουν τόν ἐκκλησιαστικό χῶρο

α) Ὁ σχετικισμός
β) Τά πορίσματα τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης
γ) Τά ἀνθρώπινα δικαιώματα

3. Ἡ χριστιανική ἀντιμετώπιση τῶν συγχρόνων προβλημάτων

α) Στήν φυλακή τῶν Φιλίππων
β) Μηνύματα ἀπό τήν πρός Φιλιππησίους Ἐπιστολή του

7. «Η νοερά και ουρανοδρόμος άνοδος»

1. Μερικά εἰσαγωγικά
2. Οἱ βαθμίδες τῆς οὐρανοδρόμου ἀνόδου

α) Ἡ ἔναρξη τῆς ἀναβάσεως στό ὄρος Κυρίου
β) Τά διάφορα στάδια τῆς οὐρανοδρόμου ἀνόδου
γ) Τό τέλος τῆς οὐρανοδρόμου ἀνόδου

8. Η μέθεξη του μυστηρίου του Σταυρού και της Αναστάσεως του Χριστού.. κατά τόν άγιο Μάξιμο τόν Ομολογητή

1. Ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ γιά τήν θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου
2. Ὁ Σταυρός καί ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ στήν ζωή μας

α) Τό τελευταῖο Πάσχα τοῦ Χριστοῦ
β) Ἡ συμμαχία μεταξύ Πιλάτου, Ἡρώδου καί Ἰουδαίων
γ) Ἡ τρίγλωσση ἐπιγραφή τοῦ Σταυροῦ
δ) Σταύρωση, Ταφή, Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ
ε) Τό Δεσποτικόν μνημεῖον
στ) Πάσχα, ἡ διάβαση τοῦ Λόγου στόν νοῦ

Συμπέρασμα

9. Η ποιμαντική διακονία κατά τον άγιο Νεκτάριο, Επίσκοπο Πενταπόλεως

1. Τά προσόντα τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας

α) «Θρησκευτικά προσόντα»
β) «Διανοητικά προσόντα, φυσικά καί ἐπίκτητα»
γ) «Σωματικά προσόντα»

2. Ἡ ποιμαντική διακονία τῶν μοναχῶν

10. Ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Σεβαστιανός, όπως τον γνώρισα

1. Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων
2. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης
3. Ἡ ἀδελφική φιλία τῶν δύο Πνευματικῶν μου Πατέρων
4. Ὁ π. Σεβαστιανός ὡς Ὀρθόδοξος πατριώτης

11. Ο μακαριστός Μητροπολίτης Πέτρας Νεκτάριος

1. Ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου
2. Ἡ ἀλληλογραφία μας κατά τόν καιρό τῆς ἀσθενείας του

12. Ο π. Μωϋσῆς ο ἁγιορείτης ως παραδοσιακός θεολόγος από ανέκδοτες ἐπιστολές του

1. «Μιά θολή νεόκοπη θεολογία»
2. «Γνήσιος θεολογικός λόγος»
3. «Σώζουσα ὀρθόδοξη παράδοση»
4. «Νεοαγιοπατερική σκέψη»
5. «Κάθαρση, φωτισμός, θέωση»
6. «Λαμπρός Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»
7. «Ἁγιορείτης ἡσυχαστής καί μεγάλος ἐμπειρικός θεολόγος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος»
8. «Ὄντως μεγάλος θεολόγος»
9. «Ἄσπιλο ὀρθόδοξο ἦθος»

13. Ο Πρωτοψάλτης Σωτήρης Τάττης

1. Οἱ ἀναμνήσεις μου ἀπό τόν Σωτήρη Τάττη
2. Ὁ δεκάλογος τοῦ ἄγραφου τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας γιά τόν ἱεροψάλτη
3. Ἡ ἐκκλησιαστική ψαλτική κατά τόν ἅγιο Παΐσιο

14. Ο Χαρίλαος Ταλιαδῶρος καί «η των ψαλμών ἱερολογία»

15. «Ένα ταξείδι ἀπό τόν Ἰουδαϊσμό στόν Ορθόδοξο Χριστιανισμό»

1. Βιογραφικά στοιχεῖα τοῦ συγγραφέως
2. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Χριστοῦ
3. Ἡ προσέλευσή του στόν Προτεσταντισμό
4. Ἡ πορεία του στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία
5. Ἡ ἔννοια τῆς σωτηρίας

α) Ἁμαρτία – συγχώρηση
β) Προπατορικό ἁμάρτημα
γ) Σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου
δ) Παράδεισος καί Κόλαση

Ἐπίλογος

16. Σημαντική συνάντηση με τρεις ευλογημένους ανθρώπους στήν Κρήτη

1. Γερόντισσα Γαλάτεια

2. π. Θεόδωρος, ἐρημίτης καί σπηλαιώτης
3. Γέρων Ἀναστάσιος Κουδουμιανός